

Solstugans Förskola i Viksta

Policydokument

För en giftfri förskola

Sammanställt av:

Sofie Joosse &
Sara Overud Wissman

För frågor eller användning av
denna policy utanför Sol-
stugans förskola kontakta:

Sofie: sofiejoosse@gmail.com
eller

Sara: uwlunge@gmail.com

En giftfri vardag borde vara en självklarhet för alla, speciellt våra barn

Vad innebär en policy för en giftfri miljö på förskolan?

Målet med denna policy är att minimera barnens exponering för kemikalier på förskolan. Ett sätt att nå detta är att välja giftfria produkter vid inköp av rengöringsprodukter, leksaker, möbler, byggmaterial etc. Innan inköp bör man kontrollera om produkten finns registrerad i databaser för giftfria eller mindre skadliga alternativ (t.ex. från byggbranschen eller kemikalieinspektionen) och genom att beakta de enkla riktlinjer som finns i bilagorna.

I det här dokumentet står de principer som vi använder oss av när det gäller nybyggnad/renovering, städning, luft- och vattenkvalitet, mat och mathantering, leksaker, möbler, elektronik, hygien och leksaker. För varje kategori finns en bilaga med mer information som kan användas som stöd vid granskning av produkter som vi redan använder på förskolan eller vid nyinköp. Det här dokumentet är avsett som en hjälp för att förbättra vardagen på förskolan och beskriver inte olika

kemikalier och varför de är hälsofarliga. Det finns däremot mycket att läsa om detta på andra ställen, se exempelvis webbsidor från livsmedelsverket och kemikalieinspektionen.

Genomförande av arbetet

För att skriva denna policy har vi använt oss av information från bland andra kemikalieinspektionen, livsmedelsverket, byggbranschen och forskningsrapporter, men även information från astma- och allergiförbundet samt naturskyddsföreningen vilka är aktuella med en granskning av produkter med hänsyn till dess innehåll av kemikalier. Vi vill även tacka Anne Lagerqvist och Christine Ribbing för kommentarer på tidigare versioner. Sedan vi skrev klart denna policy har ännu fler rapporter och böcker kommit som kan vara mycket hjälpsamma, t.ex. Handla rätt för en giftfri barndom.

Bygga (sid 4)

För att se om byggmaterialet man tänker använda är godkänt av byggsektorn kan man titta i <http://app.bastaonline.se/SearchTree.aspx>. För att få ytterligare information om materialet kan man också fråga personalen på byggvaruhandeln som ska kunna ge svar på sådana frågor alternativt kunna ta reda på det. Vid målning bör man använda vattenbaserad färg som är märkt med astma- och allergiförbundets symbol. Inga fler plastmattor bör läggas in.

Städning (sid 6)

Genom att använda bra rutiner för städning och skonsamma rengöringsmedel i lagom mängd kan vi avsevärt minska barnens exponering för kemikalier på förskolan.

Luft- och vattenkvalitet (sid 7)

Ett välfungerande ventilationssystem kompletterat med vädring är viktigt för att byta ut luft regelbundet och på så vis se till att skadliga partiklar förs bort.

Mat och mathantering (sid 8)

Frukt och grönsaker kan ha rester av kemiska bekämpningsmedel på skalen. Genom att skölja och torka får man bort mycket av gifterna och genom att välja ekologisk frukt undviker man dem helt. Många tillsatser i mat är onödiga och när vi köper mat till förskolan bör vi undvika lightprodukter och produkter med smakförstärkare, konstgjorda aromer, sötningsmedel, vissa färgämnen och vissa konserveringsmedel. Plast med märkning 3, 6 eller 7 bör inte finnas i köket.

Möbler (sid 10)

Möbler och textil behandlas ofta med olika kemikalier som kan finnas kvar i produkten. Nya textilier bör därför alltid tvättas före användning och vid inköp av möbler ska giftfria produkter väljas.

Elektronik (sid 11)

Elektronik innehåller ofta gifter. Vid nyinköp kan man välja produkter märkta med EU ecolabels (tidigare EU-blomman), TCO eller svanen.

Hygien (sid 11)

Använd hygienprodukter som är märkta med astma- och allergiförbundets symbol. Köp inte in produkter med antibakteriella tillsatser och använd mygg- och fästingmedel med stor försiktighet.

Leksaker och märkning av plast (sid 12)

Vid inköp av nya leksaker bör vi följa de enkla riktlinjer som finns i bilagan där det mest grundläggande är att de ska ha CE-märkning. Modelleror m.m. kan ibland innehålla farliga ämnen och barnen ska tvätta händerna efter att ha lekt med lera.

Bygga

När man bygger nytt eller renoverar kan ibland skadliga ämnen komma ut i inomhusluften (t.ex. när man river, slipar eller målar). Arbetet bör därför göras när barnen inte är på förskolan, och helst inte ska vara i lokalerna på flera veckor. Genom att vädra regelbundet undviker man att barnen exponeras för hälsoskadliga ämnen.

För att se om byggmaterialet man tänker använda är godkänt av byggsektorn kan man titta i <http://bastaonline.se/>. Personalen på byggvaruhandeln ska kunna ge svar på frågor om giftfria alternativ. Om de inte kan det kan man kräva att de kollar upp det.

Bygga ute

Lekmaterial, staket m.m. bör vara så giftfria som möjligt. Eftersom barn går överallt, kan bita på vad som helst, rör allt och stoppar händerna i munnen efteråt är det särskilt viktigt i de miljöer som barn vistas mycket i. Det är också därför som riktlinjer som gäller för offentliga lekplatser är striktare än de som avgör om ett byggmaterial får användas av privatpersoner. Man kan inte utgå från att det faktum att något säljs vid ett erkänt och stort varuhus betyder att det är säkert att använda. Det är också viktigt att inspektera materialen när man återanvänder produkter, telefonstolpar och järnvägsslipers är exempel på material som är behandlade med skadliga ämnen. Vi bör inte använda tryckimpregnerat virke. Som alternativ till det giftiga tryckimpregnerade virket bör vi använda vanligt virke vilket räcker för de flesta ändamål, kärnvirke, lärk-trä eller ek är exempel på mer motståndskraftiga material som ändå är giftfria. Det finns också virke som är värmebehandlat eller tryckimpregnerat med linolja samt svanenmärkt hållbart trävirke som inte innehåller tungmetaller eller bekämpningsmedel. Däck innehåller gifter och i stället bör gungor och hinderbanor av giftfria material användas.

Se även: faktablad från Kemikalie-inspektionen 'Bygga giftfritt i trädgården', och dokumentet från Göteborg Stad 'Giftfri lekplats ute'.

De viktigaste punkterna

- 1 Bygg och måla helst när förskolan har stängt en längre tid
- 2 Välj giftfria byggmaterial
- 3 Rådgör med bygghandeln och <http://bastaonline.se/> för giftfria alternativ

Bygga inne

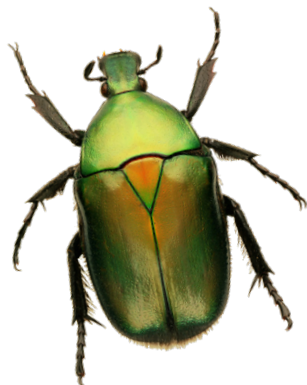
Vid målning bör man använda vattenbaserad färg som innehåller färre ohälsosamma ämnen än färger med andra lösningsmedel. Även bland de vattenbaserade färgerna finns bättre och sämre alternativ och vi bör i första hand välja de som är märkta med astma- och allergiförbundets symbol. EU-ecolabel och svanen miljömärker också färg, spackel mm. Målning bör helt undvikas då barnen ska vistas i lokalerna inom två veckor efter målningen (astma- och allergiförbundets riktlinjer).

Plastmattor (PVC-golv) innehåller mjukgörare. En av de vanligaste mjukgörarna som används innehåller ftalater. Ftalater är kända för att skada fertiliteten hos människor och djur. Man bör undvika plastmattor med mjukgörare (Forbo Flooring har ett sådant alternativ). Linoleum eller trä är bra alternativ.

Nya spånskivor kan avge formaldehyd och det kan vara allergiframkallande. På förskolan bör vi använda giftfria spånskivor. Se byggsektorns databas www.bastaonline.se - och konsultera alltid personalen på byggvaruhandeln som ska kunna ge svar på frågor om giftfria alternativ eller kunna ta reda på det.

I våtrum ställs särskilda krav på byggmaterial för att de ska skydda konstruktionen och intilliggande material bättre. Detta innebär att man ofta använt olika plastmaterial som är mindre bra ur hälsosynpunkt. Vid renovering bör giftfria alternativ som t ex kakel och klinker användas. Även då bör man vara uppmärksam på att använda rätt material t ex kan vissa typer av fogmassa vara hälsofarlig. På vår förskola är toalettdelen för barnen inte ett våtrum i ordets rätta bemärkelse eftersom duschen finns i ett annat rum. Det betyder att de särskilda kraven för våtrum inte gäller här.

Se även faktablad från kemikalieinspektionen: Bygga och måla klokt.

Städning

Förskolan städas noggrant 5 gånger i veckan för att lokalerna ska vara rena och för att barn och personal ska må bra av att vistas där. Det finns enkla och bra rutiner som uppdateras vid behov.

För att uppnå det resultat av städningen som vi förväntar oss bör vi använda bra städmaterial och rätt typ av rengöringsmedel. Ett enkelt sätt att välja bra produkter, som inte lämnar efter sig ohälsosamma kemikalier, är att välja sådant som är godkänt av astma- och allergiförbundet (www.astmaoallergiforbundet.se). Det är viktigt att använda rengöringsmedel med måtta, allt för ofta överdoserar man. På flaskorna står hur mycket man bör använda.

Detaljer för rutiner:

En vanlig dammsugare blåser partiklar tillbaka till luften. Städansvarig ska se till att en Hepa 12 eller 13 filter finns i vår dammsugare för att undvika detta. Filtret ska bytas ut regelbundet (se rekommendationer från tillverkare). Om inget Hepa-filter finns är torr-moppning att föredra istället för att dammsuga och man får därefter sopa upp skräphögarna som bildas. Vid storstädning bör mattorna piskas utomhus för att avlägsna skadliga partiklar. Vädra vid varje städning för att få bort en del av de partiklar som virvlar upp. Våttorkning för bort de skadliga partiklarna i dammet och är mycket bra.

De viktigaste punkterna

- 1 Använd städmaterial som är godkända av astma- och allergiförbundet
- 2 Använd rätt dosering av rengöringsmedel
- 3 Använd dammsugare med Hepa-filter

Luft- och vattenkvalitet

Bra inomhusluft är viktigt på en förskola och problem med dålig luft kan lätt uppstå eftersom relativt många personer vistas i lokalerna. Problem med luftens kvalitet handlar inte bara om det man brukar kalla "dålig luft" (låg syrekonzentration) utan även ohälsosamma partiklar och gasformiga kemikalier i luften. Partiklarna och de skadliga ämnena kommer bl a från golv, möbler, leksaker och textilier.

Genom ett välfungerande ventilationssystem byts luften ut och man slipper problem med låg syrekonzentration i luften. Genom att mäta koldioxidhalten (koldioxid från utandningsluft) kan man utvärdera hur väl ventilationen fungerar och om daglig vädring (t.ex. ett snabbt korsdrag i samband med kvällsstädning) behövs. Om inomhusluftens koldioxidhalt är hög kan man se det som en indikator på att andra skadliga ämnen också kan finnas i luften. Som komplement till den vanliga ventilationen bör personalen vädra vid behov, t.ex. efter ett gympapass.

Genom att använda sig av torrmopp eller dammsugare med Hepa-filter och genom att våttorka kan man minimera mängden små partiklar i luften. Vanlig dammsugning kan förvärra problemet genom att partiklarna blåses ut i luften och sprids.

På Solstugan har vi vatten från egen brunn och det är viktigt att vattnet håller hög kvalitet. För att försäkra oss om detta ska vattenprov tas två gånger om året. Detta står i personalens program för egenkontroll, men styrelsen ska utföra själva provtagningen.

För att se till att inga skadliga ämnen tillkommer på vattnets väg från brunnen till munnen är det bra att låta vattnet rinna en stund innan man använder det till dryck och matlagning. Detta gäller när vattnet stått stilla i rör, pump, hydrofor och blandare mer än ca fyra timmar. Spola tills vattnet känns kallt och friskt.

De viktigaste punkterna

- 1 Ett välfungerande ventilationssystem kan byta ut dålig luft
- 2 Använd dammsugare med Hepa-filter
- 3 Vattenprov ska tas för att försäkra oss om vattnets kvalitet

Mat och mathantering

För att minimera barnens exponering för kemikalier genom mat, är det viktigt att maten är fri från gifter och att vi genom rätt hantering av maten inte tillför några gifter.

Mat

Vid odling av frukt, bär och grönsaker används relativt mycket kemiska bekämpningsmedel jämfört med t ex spannmålsodling. De frukter som besprutas mest är bananer, citrusfrukter och vindruvor (Livsmedelsverket.se, 2012-02-04). Frukten bör därför alltid tvättas noggrant. Eftersom inte alla gifter är vattenlösliga är det bra att även gnugga frukten med papper efter tvättningen. Om barnen själva håller i bananer eller citrusfrukter med skal är det bra att tvätta även dessa trots att själva skalet inte ska ätas. Vid ekologisk odling används inga kemiska växtskyddsmedel och växthusodlade produkter kräver ofta mindre bekämpningsmedel än frilandsodling. (livsmedelsverket.se, 2012-02-04) Svensk frukt har generellt sett mindre rester av bekämpningsmedel än frukt som odlas i varmare klimat.

Mat innehåller ofta olika tillsatser som är avsedda att göra produkten hållbarare, ge färg, ge bättre konsistens, ge smak m.m. Många av dessa tillsatser är helt ofarliga, men kring vissa tillsatser finns frågetecken om dess inverkan på vår hälsa. Man talar också om risken för en s.k. cocktaileffekt: den mängd problemkemikalier vi får i oss är stor, dessa kan redan vara farliga var för sig men effekten kan bli ännu större eftersom det är så många vi exponeras för, och vissa ofarliga ämnen kan bli farliga tillsammans med andra. Många tillsatser är också helt onödiga och till förskolans matinköp bör vi sträva efter att ha så naturliga livsmedel som möjligt. Köp inte lightprodukter och undvik bl a smakförstärkare (natriumglutamat, E 621), konstgjorda aromer, sötningsmedel (aspartam, acesulfam K), vissa färgämnen och vissa konserveringsmedel.

Försök undvika mat från konserver. Konservburkar innehåller ofta det hormonstörande ämnet bisfenol A.

De viktigaste punkterna

- 1 Köp obesprutade grönsaker, frukt och bär
- 2 Sträva efter så naturliga livsmedel som möjligt
- 3 Värm upp maten i glas eller porslin

Mathantering

Om man behöver värma upp mat på förskolan finns det några saker som man bör tänka på. Vissa plaster anses inte medföra några risker att värma mat i, men plast märkt med siffrorna 3, 6 eller 7 kan läcka gifter och bör inte finnas i köket eller där något barn kan tänkas stoppa platen i munnen. Plastprodukter märkta med 7 kan även vara ofarliga och för att säkerställa att platen inte innehåller Bisfenol A kan man fråga affären. Att värma och förvara maten i glaskärl medför inga risker.

Svarta plastredskap, t ex stekspadar, slevar och vispar, har ibland visat sig innehålla cancerframkallande ämnen som inte får komma i kontakt med mat. Trots förbud förekommer det ibland och man bör undvika att laga mat med sådana.

Mer information om svarta plastredskap, se även:

<http://www.slv.se/sv/grupp1/Risker-med-mat/Kemiska-amnen/Forpackningsmaterial/Skadliga-amnen-i-svarta-koksredskap/>

Möbler

Vid inköp av nya möbler är det bra att tänka på att både tyg och trä kan vara behandlade med kemikalier som riskerar att läcka ut och påverka vår hälsa. Att köpa in hos kvalitetsföretag specialiserade på att producera för barn är bra, men även då bör man vara kritisk. Det är en bra idé att fråga företagen om mera information om materialen. Företag är skyldiga att svara på detta. Även äldre och begagnade varor kan läcka kemikalier, vilket beror på när de tillverkades och vilka produkter och produktionssätt som användes då.

Nya textilier bör alltid tvättas innan de används för att få bort rester av kemikalier som använts under produktionen eller för att skydda textilierna under transport. Undvik tyg med tillsatta flamskyddsmedel och sådant som är vatten- och smutsavvisande. Det senare kan innehålla fluorkarboner. Ull är ett material som naturligt är svårt att elda, att välja möbler med ylletyg är ett bra sätt att undvika flamskyddsmedel. Det finns också polyestertyger som har inneboende egenskaper som motverkar brand, trevira är ett exempel.

Barnen vilar på madrasser. Ett flertal av dem är av skumgummi som har varit i fokus i debatten p.g.a. att de läcker kemikalier. Våra madrasser är gamla. Det är oklart om detta material läcker mindre eller mer när det blir äldre. När vi köper nya madrasser bör vi försöka undvika skumgummi. Om vi vill ha skumgummi, bör madrassen vädras innan den används (kemikalieinspektionen). Det är också viktigt att tänka på vilket material som madrassens ytterhölje är tillverkat av, konstläder och andra plastiga ytor kan innehålla farliga ämnen.

Vi har flera mattor i förskolan. Material som ull är lämpligt för en förskola. Material som t.ex. skumgummi kan innehålla flamskyddsmedel och opolymeriserade ämnen från tillverkningen som är skadliga.

De viktigaste punkterna

- 1 Vid inköp av nya möbler är det viktigt att fråga om mer information om materialen
- 2 Nyinköpta textilier ska tvättas innan användning

Elektronik

Elektronik innehåller ofta gifter. Vid nyinköp kan man välja produkter märkta med EU ecolabel (tidigare EU-blomman) eller svanen, som då inte innehåller t ex kvicksilver eller bromerade flamskyddsmedel. Man kan även leta efter TCO-märkningen. Dokument nedan från 2010 innehåller en lista av produkter utan flamskyddsmedel eller PVC, nyare studier är på väg. Elektronik utsöndrar mer när apparaterna är påslagna. Stäng av dem därför när du inte använder apparaten.

Välj halogen eller LED-lampor. Lågenergilampor (lysrörslampor) innehåller kvicksilver. Om de går sönder utsöndras giftiga gaser. Det får man lättast bort genom att vädra direkt efter. Undvik att vistas i det rummet och stäng dörrar till övriga rum medan kvicksilvret vädras ut. Lysrörslampor samlas in separat på återvinningsstationen.

http://www.chemsec.org/images/stories/publications/ChemSec_publications/Electronics_Without_Brominated_Flame_Retardants_and_PVC_-_a_Market_Overview_100518.pdf

De viktigaste punkterna Elektronik

- 1 Välj elektronik märkta med EU ecolabel eller svanen
- 2 Stäng av elektroniska apparater när du inte använder dem.

Hygien

Att barnen tvättar händerna regelbundet är viktigt, inte bara av hygieniska skäl. Det är också bra för att minimera barnens exponering för gifter eftersom damm med giftiga partiklar också tvättas bort. Särskilt viktigt är detta för de yngsta barnen som kryper och får damm på händerna.

För hygienprodukter såsom våtservetter, salva och handtvål kan man välja en produkt som är godkänd av astma- och allergiförbundet och/eller miljömärkt. Dessa produkter har ett lägre innehåll av kemikalier. Kemikalier från tvål sköljs till största delen bort, men det som finns i t ex våtservetter stannar kvar på huden. Kemikalieinspektionen föreslår därför att man ser våtservetter som en räddare i nöden och att istället använda torra tvättlappar som blöts med vatten som rutinrengöring.

Hygienprodukter med tillsatta antibakteriella medel riskerar att skada både hälsa och miljö. Eftersom det oftast är fullt tillräckligt att tvätta händerna med tvål och vatten behövs inte dessa omdiskuterade produkter. När det finns särskilda behov går det bra att komplettera den vanliga handtvätten med handsprit. Vinylhandskar ska inte användas av personalen och skötborden ska inte heller innehålla PVC. Nu har vi IKEA's skötbädd som är gjord av relativt ofarlig EVA-plast.

Mygg- och fästingmedel bör användas med försiktighet och inte alls till barn under tre år. Se till att ha tunna, men heltäckande kläder istället och om myggmedel måste användas ska inte händerna och området runt ögonen och munnen smörjas in.

De viktigaste punkterna Hygien

- 1 Att tvätta händer är bra för att få bort damm från händerna
- 2 Välj hygienprodukter godkända av astma- och allergiförbundet
- 3 Använd myggmedel med försiktighet och inte till barn under tre år

Leksaker

De flesta leksaker innehåller inga farliga ämnen, men några leksaker är riktiga giftfällor. För att undvika dessa är det ett bra första steg att köpa produkter från företag som brukar leverera till förskolor (t.ex. Brio). Man kan även hitta svanenmärkta leksaker. Men även från dessa etablerade företag är det bra att kolla produkternas kvalitet utifrån några enkla regler. Leksaken bör INTE köpas in om den:

1. Inte är CE-märkt. CE-märkingen betyder att produkten överensstämmer med grundläggande krav från EU när det gäller bland annat hälsa, säkerhet och miljö.
2. Luktat mycket ”plast”, eller doftar parfym.
3. Är märkt med plasticsymbol 3, 6 eller 7
4. Är självlysande
5. Är vätskefylld

Elektriska leksaker bör man också vara noga med, eftersom de kan innehålla olika gifter.

Även i ateljén är det bra att tänka kring detta. Det finns många giftfria alternativ för målarfärg och pennor osv. Speciell uppmärksamhet krävs för modeller och lekmassa som kan innehålla pvc med mjukgörare. Det är viktigt att tvätta händerna efter att barnen lekt med lera för att farliga ämnen som t ex mjukgörare annars kan komma in i barnens munnar. Smink för barn bör ha astma- och allergimärkning om den används på förskolan.

Reglerna kring plast och kemikalier ändras kontinuerligt och därför är det bra att granska de befintliga leksakerna.

Reglerna kring barnleksaker är relativt strikta. Föremål som inte är gjorda för att användas av barn har mindre strikta regler. Om vanliga föremål används som leksaker bör man därför tänka efter. Mobiltelefoner innehåller t ex oftast nickel, kadmium och flamskyddsmedel.

De viktigaste punkterna

- 1 Köp leksaker från väletablerade företag eller från företag som specialiserat sig på giftfria leksaker
- 2 Kontrollera även produktens kvalitet genom 5 enkla regler (se bredvid)
- 3 Använd bara föremål som är gjorda för att användas av barn. (inga gamla mobiltelefoner, tangentbord eller liknande.)

Märkning av plast

På de flesta plastförpackningar finns en liten siffra. Symbolen talar om vilken plast det är så att man vet hur den ska återvinnas/destrueras men ger också vägledning om vad produkten kan tänkas innehålla. Oftast är det opolymeriserade monomerer från tillverkningen. och tillsatser i plasten som är ohälsosamma, inte plastmaterialet i sig.

Försök undvika plastprodukter med siffrorna 3, 6 och 7 som innehåller ämnen som inte är bra för hälsa och miljö. Var extra noga med plast som hettas upp eller kommer i kontakt med varm mat.

Se naturskyddsföreningen för mer info:
<http://www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide>

Informationen nedan är direkt kopierade från Naturskyddsföreningens webbsida.

01-Dryckesflaskor

Det finns en eventuell (låg) risk för läckage av ftalater till drycken i flaskorna. En ny studie visade att vatten i PET-flaskor hade högre halter av hormone-störande ämnen än vatten i glasflaskor.

PET, polyeteneterftalat, som ofta används i returflaskor är slitstark och tålig. Polyester i tyg är samma material som PET.

02-Flytande margarin-flaska

Det finns inga kända miljörisker med den här typen av plast, polyetylen, men man ska undvika att hetta upp den.

PE-HD är vanlig i förpackningar för flytande produkter som t ex flytande margarin. Den är kraftigare och tätare än vanlig polyetylen (nr 4).

03-Leksaksförpackningar

Undvik helst produkter av PVC, polyvinylklorid.

PVC-plast finns i allt från butiksförpackning av kött och leksaker till byggnadsmaterial. Materialet i sig är hårt, därför tillsätts mjukgörare i form av ftalater. De kan utgöra en stor andel av plastens totala vikt. Ftalater läcker till omgivningen under en produkts hela livstid. De är hormonpåverkande, stör fortplantningen och det finns även studier som påvisar risk för barnallergier.

Märkning av plast

04-Plastpåsar

Den här typen av polyetylen-plast, som vanliga plastpåsar är tillverkade av, innebär inga kända miljörisker, men man ska inte hetta upp den.

05-Snabbmatsförpackningar

Polypropylen innehåller substanser som kan vara skadliga.

Plasten är vanlig i förpackningar som ska tåla att bli varma, exempelvis till färdigmat som värms i mikrovågsugn. Materialet kan finnas i alla typer av livsmedelsförpackningar.

06-Datorer och yoghurtburkar

Undvik helst polystyren. Det är en ganska hård plast som används till, bland annat, leksaker, köksmaskiner, datorer och yoghurtburkar. Används i expanderad form i cellplast, exempelvis i kötråg i mataffären. Tidigare har cellplast blåsts upp med hjälp av olika ozonnedbrytande ämnen. Cellplast kan vara impregnerad med bromerade flamskyddsmedel.

07-Nappflaskor och matlådor

Undvik helst produkter som är märkta med 7, framförallt produkter som används för mat. Den här märkningen finns emellertid på många olika varor, allt från CD-fodral till nappflaskor och matlådor. Plaststekspadar som används till teflonstekpannor är exempelvis gjord av polyamid. Nylon är en annan polyamidplast. ABS-plast är vanlig i plastkonstruktioner av olika slag, t ex i dammsugare.

Märkning av plast

(fortsättning 07- Nappflaskor och matlådor)

I gruppen finns också bioplaster som inte förknippas med risker. Men märkningen finns också bland annat på polykarbonat, en hård och glasklar plast, vanlig i exempelvis tillbringare. Polykarbonat innehåller det hormonpåverkande ämnet bisfenol A. Från och med mars 2011 inför EU förbud av bisfenol A i nappflaskor. Observera att sjuan är en övrigt-kategori, även exempelvis laminat mellan olika i sig ofarliga plaster märks med en sju.

Slutord

Den här policyn ska vara ett aktivt arbetsdokument som vid behov uppdateras med aktuell forskning och nya rön. Många hälsorisker kommer med tiden att elimineras genom att lagstiftning och branschernas riktlinjer hinner ikapp, men det kommer också komma fram kunskap om material som vi nu ser som ofarliga.

Genom att använda sunt förnuft inom de områden som policyn ännu inte behandlar kan vi skapa en miljö för våra barn med så liten påverkan av farliga ämnen som möjligt. Det sunda förnuftet byggs på grundläggande kunskap som vi hoppas att den här skriften kan hjälpa till att förmedla.

2014

Solstugans förskola i Viksta

Viksta Gamla Skola

743 73 Björklinge

018-37 20 37

solstugan@telia.com

